



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Sōkratus Scholastiku Kai Ermeiu Sozomenu Ekklēsiastikē Istoria

Socrates <Scholasticus>

Mogvntiae, 1677

Caput XXVIII. Quomodo Ariani divinum Meletium opinioni suae favere arbitrati, à Sebastena sede Antiochiam transtulerunt: cumque ille Catholicam fidem libere professus esset, pudore suffusi, Eusoium ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-14233

depositi fuerant Constantinopoli. Quibus haud exigua pars populi adhæsit, tam Constantinopoli, quam per Thraciam, Bithyniam & Hellespontum, finitimasque Provincias. Nam vivendi ratio, quam vulgus potissimum spectare solet, haudquaquam in illis culpanda erat. Etenim incellus quidem eorum gravis: disciplina vero, Monastica similis fuit. Ad hæc sermo non invenustus; & ingenium ad perluadendum accommodatum. Cujusmodi tunc fuisse dicitur Marathonius: qui ex rationario publico officii Præfecturæ Prætorianæ, cum opes maximas sibi comparasset, finitâ militiâ, agrorum ac pauperum sub eodem tecto degentium curam gessit. Postea vero suafu Eustathii Sebastii Episcopi, Monasticam amplexus est vitam: & sodalium Monachorum instituit Constantinopoli, quod ad nostram usque ætatem continua successione perseveravit. Hanc porro hæresin, tum studio, tum opibus suis tantopere adjovit, ut sectatores Macedonii à quibusdam Marathoniani appellantur: nec immerito, ut equidem cenfeo. Hic enim solus unâ cum sodalibus suis perfecisse videtur, ne hæc hæresis Constantinopoli penitus extinguetur. Etenim ex quo depositus fuerat Macedonius, nec Ecclesias deinceps, nec Episcopus ullos habuerunt Macedoniani, usque ad Principatum Arcadii. Quippe Ariani id nequaquam sinebant, à quibus omnes qui contraria ipsi sentirent, extrudebantur Ecclesiis, & gravibus suppliciis afficiebantur. Ac difficile quidem fuerit, omnes Episcopos qui tunc temporis sedibus suis expulsi sunt, figillatim recensere. Nulla enim Provincia Imperii Romani, ut equidem existimo, hujus calamitatis experta fuit.

ἐν κωνσταντινῶν πόλει καθηρέθησαν ὡς ἐπὶ ὀλίγη μοῖρα Ἐλαξ ἐπέβητο καὶ τὴν κωνσταντινῶν πόλιν, βιθυνίαν τε & θρακίαν καὶ ἐλλήσποντον, καὶ τὰ περὶ τὴν ἕβην καὶ γὰρ δὴ τὰ πλείστα βίον, ὃ μάλιστα τὰ πλείστα περιέχει τὸν ἕβην & φαύλως εἶχον περιόδους τε γὰρ τὴν ἀσκήσιον & ἀσκησιον μοναχοῖς ἡ ἀσκήσιον λόγῳ & οὐκ ἀκομψῶ, καὶ ἕβῃ πείθει τὸν ὄιον δὴ τότε καὶ μαραθῶνιον ἡμέρας φαύλως δὲ ἀποψηφισθεῖς δημοσίαι τῶν ἰσώτερος ἰσώτερος φρασιωτῶν, πλεστον πολὺ συνήκασαν ἐπειδὴ τῆς φρασιῶς ἐπαύσατο, συνήκασαν νοσέντων καὶ πτωχῶν ἐπεμελεῖτο μὴ δὲ ἐπιτά, πείσαισι & εὐσταθίῳ & σεβαστιῶς ἐπιτά, πει, τὸν ἀσκήσιον βίον ἐπήνεσε, καὶ συνήκασαν μοναχῶν ἐν κωνσταντινῶν πόλει συνήκασαν καὶ εὐσταθίῳ εἰσέτι ἄλλοις ταῖς διαδοχῆς σωζομένη ἐπὶ τοσούτον ἡ ταύτη τῆ ἀσκήσιον ἀσκήσιον καὶ χρεῖμασιν ἰδίους συνήκασαν, ὡς πρὸς πῶν μαραθῶνιαν ἐδὲ μακεδονίον ὀνομαζέσθαι, ἐμοὶ δοκεῖ, οὐκ ἀπεικώτως φαίνεται γὰρ μόνῳ & οὐδὲ μὴ τῶν σωζομένων, τῶν πάντεσσι δὲ προσεῖναι ταύτην τὴν ἀσκήσιον κωνσταντινῶν πόλει αἰπῶ ἡρόμαι & ἀποκαθιρήθη μακεδονίῳ, ἕτε ἔκκλησιαι, ἕτε ἐπισκόποις, εἶχον μέχρι τῆς φρασιῶς βασιλείας & γὰρ σωζομένων οἱ δὲ πλείστοις ἐδὲ ἐναντίως δοξάζουσι ἐν τῷ ἔκκλησιῳ ἔκκλησιον ἡσυχαστικῶν, καὶ ἐναντίως πτωχῶν πλείστοις μὴ ἐν ὅσοι τότε τῶν ἰσώτων ἐν τῶν ἰσώτων πτωχῶν ἡλαθῆσαν, ἔργον ἀρετῆς καὶ ἀσκήσιον ἐδὲ γὰρ ἐβῆν & τῶν ῥωμαίων οἰκηθῆναι, ἀπεικώτως ἡμαὶ διαμείναι τῆ τοιαύτης συμφορῆς.

————— D —————
CAP. XXVIII.

Quomodo Ariani divinum Meletium opinionioni sue favere arbitrati, à Sebastena sede Antiochiam transtulerunt: cumque ille Catholicam fidem libere professus esset, pudore suffusus, Eusebium ejus loco constituerunt. Meletius vero separatim conventus Ecclesiasticos habuit, cum Homousiani illum averfarentur, utpote ab Arianis ordinatum.

Peridem tempus cū Eudoxius Constantinopolitanam Ecclesiam obtineret, multi Antiochenâ sedem ambire

————— κεφ. κη. —————

Ὅτι οἱ ἀριανοὶ ὡς ἐμπόρῳ λαοῦ ἔμελλον τὸν εὐσεβῆ ἡσυχαστικῶν ἀντιόχειαν ἀποστεῖλαι· τὸ δὲ ἐβίβασαν τὴν παρθένια ὁμολογίαν τῶν κατὰ τὸν ἕβην, καὶ καθιέρωσαν τὴν εὐσεβῆ ἡσυχαστικῶν τῶν φρασιῶν μὴ ἐπιτά, ὡς ἐκκλησιῶν οἱ γὰρ τὸ ὁμολογίαν φρασιῶν, αὐτὸν ἐξήκασαν, ἐπὶ ἡ πόλι ἀρετῶν χρεῖμασιν ἡμαὶ.

EΝ δὲ τῷ τότε εὐδοξίῳ καθιέρωσαν κωνσταντινῶν πόλιν ἐκκλησιαν, πλείστον ἐν ἀνίσοχειᾳ ἔρονον ἀπεικώτως ἡμαὶ.

ἐπαύδαζον καὶ ὡς εἰκός ἐπὶ πράγμασι
 τοιούτοις, φιλονεικίαι καὶ εἰσαίσεις διαφορῶν
 κληρῶν καὶ τῶ λαῷ συνέβησαν ἕκαστοι γὰρ τὸν
 ὁμόδοξον αὐτὴν τὴν ἰδίαν πῖνιν ὑπερδοκώ-
 μων, ἡρεντο τῆς ἐκκλησίας ἀρχὴν ἔπω
 γὰρ πεπαυμένοι ἦσαν τῷ αὐτῷ τὸ δόγμα δια-
 φορῶν, εἰδὲ ἐν ταῖς ψαλμοδῖαις συνε-
 θερον ἀλλήλοις πρὸς δὲ τὴν οἰκίαν δόξαν,
 ὡς ἐν τοῖς προτέροις εἶρη, μετῆρμοζον τὸ
 ψαλμῶν ἔτω διακεκμημένης τῆς ἀνι-
 στήσεως ἐκκλησίας, ἐδόξε τοῖς ἀμφὶ τὸν εὐδό-
 ξον, καλῶς ἔχειν μέλας ἡσασθαι ἑκάδὲ μελέ-
 τῶν ἐκ τῆς σεβαστείας, οἷα γὰρ λέγουσιν τε καὶ
 πείθειν ἰκανόν, καὶ τὰ αὐτῶν τὸν βίον ἀγα-
 θόν, καὶ ὁμόδοξον αὐτοῖς τὸ πρὶν οἶον καὶ
 πᾶσα γὰρ ὧντο, τῆ δόξῃσι τῶ ἀνδρὸς
 πρὸς οἰκίαν αἴρεσιν θηράσεν ὅδῳ ἀνι-
 στήσεως οἰκοτήρας, καὶ τὰς πέριξ πόλεις καὶ
 μάστιγα ὅδῳ καλεμνίως ἐνσαθιανὸς, οἱ
 καὶ τὴν ὑπόδοξον τῆς ἐν νικαία συνόδου
 τὰ αὐτῶν Θεοῦ ἐδόξαζον ἔμελλον δὲ ὑπο-
 πλῆν τῆς ἐλπίδος ὑποπέυξεσθαι ἐπεὶ γὰρ
 ἦσαν εἰς ἀνιούχαιαν, λέγεται δὲ ἡμεῖς πολ-
 λὰς συνελθεῖν τῶν τὰ δόξῃσι φρονούντων,
 καὶ Παυλῶν κοινονούντων οἱ μὲν, ἰσορή-
 σαντες τὸν ἀνδρα, ὅτι πολὺ κλέος ἦν αὐτῷ
 καὶ πρὸς τῆς παρουσίας οἱ δὲ, μαθησόμε-
 ναὶ τῶ ἀγαθῷ καὶ τῶν ὑποπλῆν τῆς ἡσασθαι
 ὅσον δισφοῖτα, ἐπαυέτω αὐτὸν εἶναι ἔ-
 ἰργαίον τῶν ἐν νικαία συνελθόντων καὶ τὸ
 ὑποπλῆν ἐδόξε τὴν μὴν γὰρ δόξῃσι, ὅδῳ καλε-
 μνίως ἡδικῶς λόγους δημοσίᾳ ἐδίδασκε.
 τῶν δὲ ἀναφανδὸν τῆς αὐτῆς ἐσίας τῶ
 πατρὸς τὸν υἱὸν ἀπεφῆνατο λέγει δὲ, ὑπερ-
 ὀφθαλμῶν ὁ δόξῃσι διάκονος, ὅς τότε ἦν ἔνδοξος
 δὲ κληρῶν, ἐπὶ τῷ λέγοντι ἐπὶ βαλὼν τὴν
 χεῖρα, εὐσεύεν αὐτὸ τὸ σῶμα ὅδῳ τῆ χειρὸς α-
 φῆσερον ἢ τῆ φωνῆ, τὴν γνώμην καὶ ἐσήμαινε
 καὶ τῶν μόνος εἰς τὸ προφανῆς διακλύτως ἐκ-
 τείνων, εἰς ταυλὸν ὅδῳ πάλιν τῶν σὺν ἐλεγε,
 καὶ τὴν ἐνα ὠρθῆς τῶν χημάτι τῶν χειρὸς εἰκονί-
 ζων τοῖς πλήθεσιν ἀπερὲς ἐφῆρνε, καὶ λέγειν
 ἐπὶ χεῖρὸς ὡς ὅδῳ ἀμηχανήσεως ὁ δόξῃσι διάκονος
 ἐπελάθετο τῶν χειρὸς, τῶν σῶμα ὅδῳ ἀφῆμενος,
 ἐλευθερωθεῖς τὴν γλῶσσαν, ἐπαύλλον μετὰ
 τῶν φωνῆ ἀφῆσερον ἐδήλωσεν αὐτῶν δόξαν

A cæperunt. Utque in ejusmodi rebus
 evenire solet, varia clerici ac populi con-
 tentiones ac seditiones inde exstite-
 runt. Eum enim unusquisque ad re-
 gendam Ecclesiam deligebat, quem
 sperabat secum in fide consensusum es-
 se. Quippe dissensiones de doctrina
 fidei nondum inter ipsos cessaverant:
 nec in psallendo inter se concordab-
 ant: sed ut supra dictum est, singuli
 Psalmos ad suam sectam ac sententi-
 am accommodabant. Cum igitur An-
 tiochenis Ecclesia in hoc statu esset,
 Eudoxiani commodum fore judicavit,
 ut Meletius Sebastia illuc transferreretur,
 quippe qui ad dicendum & ad persua-
 dendum idoneus esset imprimis, & ob
 vitæ integritatem probatus, & ejusdem
 cum ipsis opinionis jam pridem habe-
 retur. Etenim futurum omnino spe-
 rabant, ut tanti viri fama atque au-
 thoritate, cives Antiochenos ac fini-
 timas civitates ad suam opinionem alli-
 cerent: præcipue vero Eustathianos, qui
 de divinitate ita sentiebant, ut à Conci-
 lio Nicæno traditum fuerat. Verum ea
 res longe aliter eventura erat quàm spe-
 rabant. Nam cum ille Antiochiam ven-
 nisset, ingens populi multitudo conflu-
 xisse dicitur, tam ex Arianis, quam ex
 iis qui cum Paulino communicabant:
 quorum alii hominem videre cupiebant,
 cujus tanta fama etiam ante ipsius
 adventum permanerat: alii discere
 volebant quidnam diciturus, & quo-
 rum sententiam probaturus esset. Jam
 enim fama percrebuerat, fidem Nicæni
 Concilii ab illo comprobari: idque ve-
 rum esse, exitus rei declaravit. Nam
 initio quidem morales duntaxat præcep-
 tiones publice expotuit: tandem vero
 Filium ejusdem cum Patre substantiæ ef-
 se, palam asseruit. Ajunt porro At-
 chidiaconum qui tunc in eo clero erat,
 statim accurrisse, & injecta manu, ad-
 huc loquentis os obturasse. Illum ve-
 ro manu sua clariis quam voce, sen-
 tentiam suam significasse. Tres enim
 duntaxat digitos initio protendit. De-
 inde iisdem retractis & compressis,
 unum tantum porrexit, manus figurâ
 designans multitudini, ea quæ ipse senti-
 ret, & quæ dicere prohiberetur. Cum-
 que astuans Archidiaconus, dimisso
 ore manum Meletii apprehen-
 disse, ille liberam linguam natu-
 rus, elata voce sententiam suam
 apertius quam antea declaravit:

Ecce ij

auditoresque hortatus est, ut Nicænae A Synodi decretis adhaerescerent, protestatus eos qui aliter sentirent à vero aberrare. Cum autem hæc eadem dicere, & manu significare alternatim non desincret, pro eo atque Archidiaconus ipsum impediabat: & contentio inter utrosque esset, non dissimilis Pancratio; Eustathiani exclamare, gratulari & prægaudio exsilire cœperunt. Ariani vero animos demiserunt. Quibus auditis Eudoxiani graviter commoti sunt: operamque adhibuerunt, ut Meletius civitate expelleretur. Eundem tamen postea revocarunt, ad ea quæ dixerat corrigenda, B tanquam pœnitentia ductum, & contrariam amplexum sententiam. Sed cum ille sententiam non mutaret, Imperator eum Ecclesia expelli & in exilium deportari iussit. Quo factò Euzoios qui jam pridem unâ cum Ario depositus fuerat, Antiochenam sedem regendam suscepit. Fautores autem Meletii, sese ab Arianis segregantes, seorsum conventus egerunt. Nam qui ab initio consubstantialis fidem sequuti fuerant, communicare cum illis detrectabant, eo quod Meletius ab Arianis Episcopis ordinatus fuisset, sectatoresque ejus ab hujusmodi sacerdotibus essent baptizati. Et isti quidem ob hanc causam inter se divisi sunt, quamvis in doctrina fidei consentirent. Imperator vero cum Persas res novas moliri accepisset, Antiochiam perrexit.

καὶ τῶ ἐν νικαία δεδομένων ἐχέει παρρησιασθεῖς. Ἐδὲ μαρτύρητο ἐδὲ ἀκούσας, ἀμαρτανήν τ' ἀληθείας ἐδὲ ἄλλως φρονήσας ἐπὶ ἵσθαι ἐκεδὲ ταῦτα λέγων ἢ τῇ χειρὶ ἀκινὺς ἀμοιβᾶδον, ὡς ἐνεχώρει πρὸς τὴν ἀρχιδιακόνε κώλυσι, καὶ φιλονεικία τῶ ἀμοιβόλερον, μονονεχί παγκραλίω ἐμφερῆ, καὶ ἀνεκράγον οἱ εὐσαβιανοὶ, καὶ ἐχαιροὶ ἀνεπήδων οἱ ἵδρῆς, καὶ ἡφῆς ἡσῶ ἀκίσαυτες ἵ οἱ ἀμφὶ τὸν ἐνδοξίον, ἐχάλεπαιον, καὶ ἐλαθῆναι τῆς πόλεως τὸν μελέτιον ἐπαδάσαν καὶ πάλιν μετὰ καλῆς, ὡς ἐπὶ ἀμαρτανήν τῶ εἰρημνίων μετὰ μελέτιον, καὶ ταναπία δοξάζοντα μὴ μετὰ μελέτιον ἵ τῶ γῆρας, ἐκβάλλεσθ τῆς ἐκκλησίας, καὶ παρρησιαν οἰκῆν πρὸς σῆταξεν ὁ βασιλεὺς ἐπὶ τῆτο γεγονός, ἐπὶ τῆσπερ τὸν ἀνίσχῆσιν τὸν ἐνδοξίον, ὅς ἀμα δρῆια πρὸς τῆσπερ ἀκαθῆρηλο οἱ ἵ μελέτις ἐπαινῆται, ἀπὸ μενοισ φᾶς τῶν τὰ ἀρεῖς φρονῆτων, καὶ ἐκκλησίαζον οἱ γῆρομοῖσπον ἐξ ἀρχῆς τῶ τῶ πατρὶ δοξάζοντες, παρρησιῶ καὶ αὐτοῖς, ὡς μελέτις πρὸς δρῆιαν ἵδρῆσπον χειρὸσπονηθέν, καὶ ἵδρῆσποσ τῶσ βαπτισθέν τῶν ἐπομένων αὐτῶ. Ἐ οἱ καὶ πρὸς φασιν τῆσ δὲ δῆρηλο, καὶ πρὸς οἰκῆσ φρονῆτες ὁ ἵ βασιλεὺς ἀκίσαυ πρὸς νεώτερος ἐν ἡκεν εἰς ἀνίσχῆσαν.

CAPUT XXIX.

Quomodo Acaciani denuo tumultuati sunt, & consubstantialis quidem fidem evertente, Arianam autem hæresin stabilire studuerunt.

Porro Acaciani adhuc quiescere non poterant: sed Antiochiæ unâ cum paucis iterum congregati, ea quæ ipsi prius decreverant reprehenderunt. Nomenque illud, simile, ex formula fidei, Arimini & Constantinopoli recitata, expungere statuerunt: & Filium Patri per omnia, tam in substantia quam in voluntate dissimilem, & ex nihilo factum esse censuerunt, quemadmodum Arius ab initio docuerat. His autem sese adjunxerunt sectatores Aetii, qui primus post Arium palam his vocibus uti ausus est. Qua de causâ, ipse qui

Κεφ. κθ.

Ὅτι οἱ ἀκάσιοι πάλιν ἐκ ἡρέμου· ἀλλὰ τὸ ἡρώσπον ἵδρῆσπον ἐπερῶν, καὶ τῶ ἀρεῖσποσ τῶσ.

Ὅτι ἵ ἀμφὶ ἀκάσιον, ἡρεμῆν πάλιν ἐκ ἡρέμου· ἀλλὰ τὸ ἡρώσπον ἵδρῆσπον ἐπερῶν, καὶ τῶ ἀρεῖσποσ τῶσ. Ὅτι ἵ ἀμφὶ ἀκάσιον, ἡρεμῆν πάλιν ἐκ ἡρέμου· ἀλλὰ τὸ ἡρώσπον ἵδρῆσπον ἐπερῶν, καὶ τῶ ἀρεῖσποσ τῶσ. Ὅτι ἵ ἀμφὶ ἀκάσιον, ἡρεμῆν πάλιν ἐκ ἡρέμου· ἀλλὰ τὸ ἡρώσπον ἵδρῆσπον ἐπερῶν, καὶ τῶ ἀρεῖσποσ τῶσ.